

Στην κατηγορία «Λογοτεχνία» βραβεύθηκαν τα πιο κάτω κείμενα:

Ποίηση:

1^ο βραβείο: «Ατενίζοντας» Χρυσήλια Νεάρχου, Β5

Μα εσύ ολόρθος· ακίνητος· περήφανος!
Τι με κοιτάς;

Έτσι τα βρήκα: ματωμένα
ξεσκισμένα ερείπια παντού·
μέσα και έξω.

Λεμονιές χωρίς άνθη
Ακρογιαλιές χωρίς κύματα
Ανθρώπους δίχως κτήματα

Μα και να 'θελα
πώς ταξιδεύεις στον χρόνο
πώς κολυμπάς χωρίς φόβο
πώς αγαπάς χωρίς θρόισμα σε σπαραγμένες καρδιές, πώς;
Πώς ξετυλίγεις ελπίδες
πώς ζωγραφίζεις τον έρωτα σε προδομένες πατρίδες;

Μα κι εσύ τίποτα!
Ολόρθος· ακίνητος· περήφανος!

Μόνη θα πάρω τη μνήμη των προγόνων με απόσταξη
τα αίμα των ηρώων με διήθηση
από τα χώματά σου.

Κι ευλαβικά
του Καραβά τις λεμονιές ν' ανθίσουν θα μπολιάσω
της Σαλαμίνας τις ακτές που αφρίζουν θα δαμάσω
και των κυνηγημένων τις γενιές να ελπίζουν θα διδάξω.

Κι εσύ όμως βοήθα! Μη στέκεσαι αγέρωχος, βοήθα
Του Ποιητή τις σκέψεις συμερίσου και βοήθα!
Λίγο, έστω λίγο,
τις πλάτες ανασήκωσε για λίγο, έστω για λίγο.
Κι εγώ υπόσχομαι
θα είμαι εκεί!
Ολόρθη, ακίνητη, περήφανη κοντά σου!

2° βραβείο: «Το χρυσάνθεμο» Μιχαέλα Αποστολίδου, Α2

Με το πρώτο φως του ήλιου,
η μάνα καρτερικά- όπως κάθε μέρα,
κάθε ώρα,
κάθε λεπτό...

τα αβάσταχτα αυτά χρόνια- αφουγκράζεται το πορσελάνινο βάζο με τα κίτρινα χρυσάνθεμα.

Το βλέμμα της, η σκέψη της σε εκείνον• τον γιο της τον μικρό, που χάθηκε το μαύρο εκείνο,
το θολό,
το σκοτεινό...

καλοκαίρι. **Εκείνον** καρτερά της πόρτας να μπει και μ' ένα φιλί να της δώσει το χρυσάνθεμο
που τόσο αγαπά.

Κάθε πρωί και ένα χρυσάνθεμο,
κάθε πρωί και ένα φιλί,
κάθε πρωί και ένα χαμόγελο...

«Μάνα, να το χρυσάνθεμό σου, βάλε το με τα άλλα να τα κοιτάς να χαιρέσαι, να με θυμάσαι!»

Και η μάνα μένει να **τα** κοιτάει με προσοχή, τα μαραμένα της χρυσάνθεμα,
την πίστη που είχε μια ζωή,
το χαμόγελο του Μιχάλη,
μα τώρα δάκρυα άλλα πια δεν έχει,
παρά μόνο μια ελπίδα στην ψυχή• να ανοίξει η πόρτα και να μπει ...

3° βραβείο: «Τ' όνειρο του παππού» Αντιγόνη Γιαννακού, Β7

Το βράδυ ρίχνει το πέπλο του
τ' αστέρια λαμπυρίζουν
κι ο παππούς ξεκινάει το ταξίδι του,
τα μάτια του σιγοκλείνουν.

Γίνεται νέος , δυνατός, γενναίος και λεβέντης,
βρίσκεται στο σπίτι του άρχοντα και αφέντη.
Τα παιδιά του παίζουνε στ' ωραίο περιβόλι
κι η όμορφη του η κυρά τα βλέπει απ' το μπαλκόνι.

Απέναντι στον καφενέ ο θείος του φωνάζει
πως πάντα χάνει στα χαρτιά μα κερδίζει στην αγάπη!
Οι κοπελιές διαβαίνουν την στράτα χαμογελώντας.
τις στάμνες τους γεμίζουν στη βρύση τραγουδώντας.

Το βράδυ ρίχνει το πέπλο του,
τ' αστέρια τρεμοπαίζουν
και ο παππούς συνεχίζει το ταξίδι του,
οι αναμνήσεις τον συντροφεύουν.

Εις το χωριό του περπατά, ρυάκια διασχίζει,
εις το λιμάνι φτάνει και η ψυχή του φτερουγίζει.
Βλέπει το γαλάζιο της θάλασσας ν' απλώνεται μπροστά του
ανεβαίνει πάνω στη βάρκα του και παίρνει τα κουπιά του.

Μα σαν έρθει πίσω στην στεριά, μια ανήσυχη ηρεμία.
Τρέχει να πάει στο σπίτι του γεμάτος αγωνία.
Στέκεται στη μέση της αυλής, χάνει τη μιλιά του,
βλέπει, ακούει, αισθάνεται τον τρόπο ανάμεσά του!

Ο ήλιος ρίχνει τις ακτίνες του,
τ' αστέρια έχουν πια σβήσει.
Ο παππούς ανοίγει τα μάτια του,
στο βλέμμα του η θλίψη.

Τώρα όλα αλλάξανε μα μοιάζουν όλα τα ίδια!
Πού πήγαν οι άνθρωποι, οι φωνές, τα παιδιά εις την πλατεία;
Πού πήγε η αγάπη, η χαρά, η ασφάλεια, η ειρήνη;
Ξαφνικά όλα χαθήκανε , ο παππούς θέλει να ξυπνήσει.

Πενήντα χρόνια ο παππούς βλέπει το όνειρό του
και κάθε πρωί προσεύχεται εις τον δημιουργό του,
να τον αξιώσει για μια στιγμή ελεύθερος να ζήσει,
εις τ' όμορφο τού το χωριό που έχει πεθυμήσει.

3^ο βραβείο: «Μαύρα 50» Πάνος Γιαγκου, Β3

Αγναντεύοντας... Στοιχείωσαν οι μνήμες.
5 τα δάχτυλα στον βορρά
που μουντζώνουν για τα τρισάθλια ανομήματα...

Κύλησε 1 μαύρο δάκρυ
στο μάγουλο της κυρα-Χρύσως.
Δεν άργησαν τα άλλα 49.
50 στο σύνολο... Μαύρα. Κατάμαυρα.
Μαύρα 50...

50 μαύρα Χριστούγεννα που δε γιόρτασε μαζί του...
50 μαύρες Κυριακές Ανάστασης που έμεινε Σταυρωμένη...
50 ποτάμια μαύρα δάκρυα...
50 000 κατάπικρες σκέψεις...
50 000 φιλιά που δε δόθηκαν...
50 000 αναπάντητα γιατί...
50 000 αναμνήσεις-μαχαίρια...
50 000 ποτήρια που δεν τσούγκρισαν στην υγεία του...

Γύπες γρυπάζουν στην ψυχή της: 50

5 τα καρφιά του Χριστού, 50 της κυρα-Χρύσως...
Κρανίου τόπος η ψυχή της.
Καρφωμένη στον δικό της Καύκασο αποκάμνει, μα δεν οδύρεται.
Τα σπλάχνα της αιματοβαμμένα το πρωί,
το βράδυ αναγεννιούνται.
Καρτερικά προσμένει την Ανάσταση...

Κάθε χτύπος της κουρασμένης της καρδιάς
ουρλιάζει, αποπνέοντας ελπίδα...

«Έστι δίκης οφθαλμός,
ος τα πανθ' ορά...»

Διήγημα:

1° βραβείο: «Όσα δεν ένιωσα ποτέ...» Μιχάλια Ιακώβου, Γ6

Αν μου έλεγε κάποιος ότι ο κόσμος μου θα γύριζε ανάποδα μέσα σε ένα εικοσιτετράωρο, θα τον έλεγα τρελό. Χθες δεν ήταν που καθόμουνα στον κρεβάτι με τον Δαβίδ και συζητούσαμε τι όνομα θα δίνουμε στην μπέμπα; Χθες δεν ήτανε που γέλαγα με τη Μαριώ τη γειτόνισσα; Χθες δεν ήταν που ήμουν χαρούμενη στο σπίτι μου και όχι κάτω που τούτο το ύφασμα; Χθες δεν ήτανε που ήμουν ζεστά στον καναπέ μου και τώρα με δέρνει το κρύο; Τώρα ο Δαβίδ είναι... ένας Θεός ξέρει πού. Μόλις έγινε το κακό και έφτασαν τα κακά μαντάτα ότι οι Τούρκοι έκαναν απόβαση στο Πέντε Μίλι, πήρα μια πρόχειρη τσάντα που είχα πιο κει και έβαλα μέσα ό,τι βρήκα μπροστά μου. Έβαλα κονσέρβες, ψωμί και μάλλινες κάλτσες, και μαζί με όλα αυτά έβαλα και την ψυχή μου. Με φίλησε και με αγκάλιασε για πέντε συνεχόμενα λεπτά, με το χέρι του πάνω στην κοιλιά μου σε ένα συγκεκριμένο σημείο που είχε παρατηρήσει ότι κλωτσάει, λίγο πάνω από τον αφαλό μου. Κλώτσησε η μικρή και ταυτόχρονα τον κλώτσησε έξω από το σπίτι.

Και τώρα, να που βρίσκομαι μόνη μου στον προσφυγικό καταυλισμό, με σπίτι μου την κρύα και παγωμένη σκηνή.

«Συσσίτιο» ακούγεται και τρέχω. Πεινάω. Έχω να φάω τρεις μέρες. Αργώ. Είναι αργά. Το ψωμί που μας μοίραζαν έλειψε. Δεν έχει φαΐ ούτε σήμερα. Επιστρέφω στη σκηνή. Στη σκηνή μένουμε δώδεκα πλάσματα.

Κλαίει. Κάποιος κλαίει. Ένα μωρό είναι, από τη δίπλα σκηνή, μα τώρα κλαίω και εγώ. Το κεφάλι μου έχει μουσκέψει από τη βροχή που μας πότισε τα ξημερώματα. Κλαίω γιατί νιώθω μόνη. Αλλά τώρα που το σκέφτομαι καλύτερα, δεν νιώθω μόνη... είμαι μόνη. Και τότε το μάτι μου πέφτει σε ένα από τα τρία παιδιά που είναι μαζί μου στη σκηνή. Με κοιτάει επίμονα. Έρχεται κοντά μου περπατώντας στα δύο του γόνατα, κάθεται μπροστά μου και με κοιτάει.

«Γιατί έχεις τόσο μεγάλη κοιλιά; Τρως πολύ;» με ρωτάει και με κοιτάζει απορημένος.

«Πάνο, άφησε την κυρία ήσυχη, είναι έγκυος.» Του εξηγεί η μητέρα του, καθώς μετακινείται λίγο πιο κοντά μου, για να απομακρύνει τον Πάνο.

«Τι είναι το έγκυος;» ρωτάει ο μικρός ακόμα πιο απορημένος από πριν.

«Έγκυος σημαίνει ότι μέσα στην κοιλίτσα μου έχω ένα πολύ μικρό παιδάκι» του απάντησα.

«Και γιατί το έχεις μέσα στην κοιλιά σου;»

«Γιατί, μικρέ μου, δεν θέλει να βγει ακόμα. Θα βγει σύντομα όμως. Πολύ σύντομα» απαντάω καθώς πιέζω με τα χέρια μου τη λάσπη κάτω από το σώμα μου για να εκτονώσω τον πόνο μου.

«Μπορεί να σε ακούσει τώρα; Μπορεί να ακούσει και εμένα;»

«Όχι.»

«Μακάρι να έμενα και εγώ στην κοιλιά της μαμάς μου. Μαμά; Μπορείς να με ξαναβάλεις πίσω; Τουλάχιστον εκεί δεν θα ακούω ούτε τις σφαίρες, ούτε τις βόμβες ούτε τα ουρλιαχτά που ακούγονται κάθε νύχτα.»

«Όχι γιέ μου, δεν μπορώ. Αλλά μακάρι να μπορούσα» απάντησε η μάνα του, προσπαθώντας να κρύψει τους λυγμούς της με ένα νωχελικό χαμόγελο.

Και τότε ένα, δύο, τρία δάκρυα έφυγαν απ' τα μάτια μου. Δεν ήθελα το παιδί μου να πονά έτσι. Δεν ήθελα να προσπαθεί να βρει μέρος να κρυφτεί, γιατί δεν θα νιώθει ασφαλής. Δεν ήθελα να μπει το κακό μες την ψυχή του, και σίγουρα το τελευταίο που ήθελα ήταν να γίνει ο τρόμος μέρος της ζωής του.

Ξημερώνει μια άλλη μέρα. Και αυτή ίδια με την προηγούμενη. Και μια άλλη ίδια με τις άλλες τριάντα πέντε.

Πέφτω και σκεπάζομαι με ένα κουρέλι που ήτανε κάποτε κουβέρτα και στηρίζω το κεφάλι μου στο χέρι μου. Κλείνω τα μάτια μου...και σκέφτομαι. Σκέφτομαι πως σύντομα, πολύ σύντομα όλο αυτό θα τελειώσει. Θα πάμε σπίτια μας και τα ραδιόφωνα θα ηχούν «Επιστροφή! Επιστροφή!». Με τούτο το όνειρο κοιμάμαι. Εγώ και οι υπόλοιποι δεκαπέντε μέσα σε τούτη τη σκηνή. Γιατί πολλύναμε όπως πολλύναν οι σφαίρες, οι βόμβες, τα ορφανά, οι χήροι, οι χήρες και όπως εξαφανίστηκε κάθε μικροσκοπική σπίθα, κάθε ανήμπορη ιδέα πως θα βλέπαμε άσπρη μέρα ξανά.

Ξυπνάω. Πονάω. Κραυγάζω. Ωρύομαι. Διπλώνομαι στα δύο από τον πόνο. Γεννάω.

«Πάρε βαθιές ανάσες γλυκιά μου» με καθησυχάζει η μητέρα του Πάνου.

«Ηρέμησε», μου λέει σχηματίζοντας ένα αχνό μειδίαμα στα χείλη της και παίρνοντας μου το χέρι.

Μα...πως; Πως να ηρεμήσω; Εδώ και ένα μήνα δεν νιώθω τίποτε. Ούτε μία κλωτσιά. Ούτε μία κίνηση. Δεν ξέρω αν το πλάσμα που κουβαλάω μέσα μου είναι ζωντανό ή αν έχει, με το δίκιο του υποκύψει σε τούτο το φριχτό παιχνίδι.

«Θα τη γεννήσω εγώ, μόνη μου γέννησα τα δικά μου τα παλικάρια. Θα βοηθήσω», δηλώνει μια μεγάλη γυναίκα προσπαθώντας να κρύψει τον φόβο της κάτω απ' τις μακριές τις αφέλειες.

Όλοι στη σκηνή ήταν ξύπνιοι, με κρατούσαν, με εμπύχωναν και πρόσφερε ο καθένας το δικό του κουρέλι για να τυλίξω το ακόμα προστατευμένο μου παιδί. Και τότε μία γνωστή και ταυτόχρονα σχεδόν πρωτόγνωρη διαίσθηση με διαπέρασε. Ο Δαβίδ ήταν δίπλα μου με τα μάτια του βρεγμένα, το χαμόγελο του κόκκινο, τα κύματα στα μάτια του νεκρά και η φλόγα τους ζωντανή και τα χέρια του κάτω από τους ώμους μου για να μην σωριαστώ μαζί του στην κινούμενη άμμο κάτω απ' τα πόδια μας.

Πονούσα. Πονούσα πολύ. Αλλά πονούσα περισσότερο ψυχικά παρά σωματικά. Και τότε γέννησα, 21 Νοεμβρίου του 1974, αμέσως μετά την πικρή εισβολή, μέσα σε μια φθαρμένη σκηνή, ανάμεσα σε χαμένες οικογένειες, μέσα στη φρίκη της καταπάτησης κάθε ανθρώπου, κάθε ελπίδας, κάθε λόγου ζωής. Γιατί στο κάτω κάτω, αυτό ήταν πόλεμος. Το να πεθαίνουν άνθρωποι δίπλα σου, το να μην ξέρεις αν θα ξαναδείς τους δικούς σου, το να μην ξέρεις αν θα ξυπνήσεις την επόμενη ημέρα, το να μην ξέρεις πώς θα προστατεύσεις, όχι εσένα, το παιδί σου.

Και τότε τη στιγμή που την πήρα στα χέρια μου το μόνο που ευχόμουν ήταν ό,τι κάθε γονιός δεν θα ευχόταν ποτέ στο παιδί του, ευχόμουν και προσευχόμουν να κλάψει. Και έκλαψε. Εκείνη. Εγώ. Εκείνος. Όλη η σκηνή. Ήταν εκείνη η στιγμή που της υποσχέθηκα ότι ποτέ, μα ποτέ δεν θα ήμουν δίπλα της, θα ήμουν πάντοτε μπροστά της.

2° βραβείο: «Ο πόνος της μάνας» Άγγελος Καραμανλής, Α3

20 Ιουλίου 1974... Εκείνο το μαύρο πρωινό... Στη Λευκωσία, τούρκοι στρατιώτες κατέλαβαν ένα εγκαταλελειμμένο ξενοδοχείο κοντά στις Κεντρικές φυλακές. Ακούγονταν πυροβολισμοί. Το ραδιόφωνο καλούσε όλους τους δεσμοφύλακες που ζούσαν με τις οικογένειές τους, δίπλα από τις Κεντρικές Φυλακές, να παρουσιαστούν στην εργασία τους, για να πάρουν όπλα.

Απόλυτη σιωπή, αγωνία, πόνος, στενοχώρια, απόγνωση. Δεν υπάρχουν λέξεις που μπορούν να περιγράψουν τα συναισθήματα που επικρατούσαν στο σπίτι μιας οικογένειας ενός δεσμοφύλακα. Ο πατέρας έπρεπε να φύγει και η μητέρα να μείνει μόνη με δύο μικρά παιδιά, ενός και τεσσάρων χρονών. Ο πατέρας αγκάλιασε τα παιδιά και έφυγε βιαστικός, να μην τον δουν με κοκκινισμένα μάτια...να μην φοβηθούν τα παιδιά, πώς θα τους εξηγήσει τι συμβαίνει. Η μητέρα έμεινε πίσω, μόνη, αβοήθητη. Πολύ σύντομα άκουσε φωνές... «Γρήγορα όλα τα γυναικόπαιδα μπειτε στο φορτηγό φεύγουμε! Οι Τούρκοι μας πλησιάζουν! Μην αργείτε πρέπει να φύγουμε!».

Το μόνο που πρόλαβε να πάρει μαζί της, τις χρυσές λίρες που της είχε δώσει η μαμά της, πριν πεθάνει. Τις είχε φυλακτό στο μαξιλάρι της και τα δύο μικρά παιδιά στην αγκαλιά της. Όλη η περιουσία της ήταν πια στην αγκαλιά της. Ο γιος της άρχισε να κλαίει γοερά λες και κατάλαβε τον εφιάλτη που ζούσε. «Πού πάμε; Πού είναι ο μπαμπάς; Γιατί η μαμά δακρύζει;» Η κόρη της βουβή, κοιτάζει το κενό...

Το φορτηγό έφτασε στο μοναστήρι του Αγίου Ηρακλειδίου. Οι μοναχές τους έδωσαν κουβέρτες, για να κοιμηθούν στο πάτωμα μιας μεγάλης αίθουσας του μοναστηριού. «Άγιε Ηρακλειδίε, βοήθα μας. Δώσε μας δύναμη!» είπε η μητέρα και έσφιξε στην αγκαλιά της τα

παιδιά της. Έμειναν για λίγες μέρες με τα υπόλοιπα γυναικόπαιδα στο μοναστήρι. Η μητέρα είχε αγωνία για τον σύζυγό της, που είχε μέρες να τον δει και να μάθει νέα του. Ένωθε βαθιά μέσα της ότι είναι καλά.

Ο πατέρας, στο μεταξύ, είχε μάθει ότι τα γυναικόπαιδα βρίσκονταν στο μοναστήρι. Ειδοποίησε τον αδελφό της γυναίκας του να πάει να τους πιάσει, για να τους πάρει στο χωριό τους στην Πάφο. Εκεί, θα ήταν πιο ασφαλείς. Ο αδερφός της, που ήταν αστυνομικός, διακινδυνεύοντας τη ζωή του, πήγε στο μοναστήρι με το αυτοκίνητό του και τους πήρε στο Πολέμι, για να μείνουν στο πατρικό τους, με τον παππού.

Δυστυχώς όμως, ο εφιάλης της οικογένειας δεν τελείωσε τόσο σύντομα. Δεύτερη εισβολή...η Τούρκικη αεροπορία βομβαρδίζει την Πάφο. Στο Πολέμι οι περισσότεροι κάτοικοι έτρεχαν τρομαγμένοι στα χωράφια, να κρυφτούν. Η μητέρα δεν φοβόταν για τη ζωή της. Φοβόταν για τα παιδιά της, όπως κάθε μάνα στον πόλεμο. Η μητέρα κρατούσε σφικτά στην αγκαλιά της το βρέφος και ο παππούς το μικρό κορίτσι. Όποτε έπεφταν βόμβες, η μητέρα και ο παππούς κάλυπταν με το σώμα τους τα παιδιά. Να μην πάθουν κακό...καλύτερα να πεθάνουν αυτοί.

«Παπά, πέσε πάνω από το μωρό....πρόσεχέ το. Δεν μας έμεινε τίποτε άλλο, μόνο αυτά τα δύο μωρά. Ευτυχώς η μάνα μου δεν ζει να δει το κακό που μας βρήκε. Τα μωρά παπά, τον νου σου στα μωρά!» Και οι βόμβες να πέφτουν δίπλα τους. Ευτυχώς ο Θεός έκανε το θαύμα του. Κανένας χωριανός δεν τραυματίστηκε.

Και πέρασαν οι μέρες...ο πατέρας πήγε στο χωριό και τους βρήκε. Ήταν όλοι καλά. Είχαν χάσει το σπίτι τους, τα υπάρχοντά τους, αλλά είχαν ο ένας τον άλλο. Επέστρεψαν στη Λευκωσία, όπου έζησαν το υπόλοιπο της ζωής τους. Απέκτησαν ακόμη μια κόρη και έξι εγγόνια. Συχνά αφηγούνταν στα παιδιά και τα εγγόνια τους τις αναμνήσεις τους από τον πόλεμο. Ευτυχώς, τα δύο μικρά παιδιά δεν θυμόντουσαν και πολλά...η μαμά τους στάθηκε βράχος δίπλα τους, κατά τη διάρκεια της εισβολής, όπως και στα επόμενα χρόνια που ακολούθησαν. Τώρα, η γιαγιά τους βλέπει από ψηλά και χαμογελά. Ο εγγονός της ξέρει τις τραγικές συνέπειες του πολέμου. Γνωρίζει επίσης, τη δύναμη ψυχής κάθε μάνας που φέρνει στον κόσμο ένα παιδί. Και είναι περήφανος για τη γιαγιά που τον μεγάλωσε κρατώντας τον σφικτά στην αγκαλιά της...

Αφιερωμένο στη γιαγιά μου Σοφία

3^ο βραβείο: «Αμμόχωστος, μια πόλη, μια ιστορία» Μαρία- Ελένη Καϊσιάρη, Α2

20 Ιουλίου, 5:30 το πρωί. Σειρήνες αντήχησαν στην Κύπρο. Αλεξιπτωτιστές κατέβαιναν στην Κερύνεια, βομβαρδισμοί από τα πλοία μας απειλούσαν. Η εισβολή έγινε αρχικά από την Κερύνεια και μετά έφτασαν μέχρι την Αμμόχωστο. Ο θόρυβος μας τρύπησε τα αφτιά. Τότε ξύπνησα και τη γιαγιά. Αυτή έτρεμε στον ύπνο της, έκλαιγε και φώναζε. Θυμήθηκε εκείνα τα τρομακτικά χρόνια.

Καθόμασταν μαζί στο δωμάτιό της και μιλούσαμε. «Πώς νιώθεις γιαγιά; Είσαι καλύτερα;» τη ρώτησα αναστενάζοντας με ένα σαστισμένο ύφος. Αναστέναξε κι εκείνη και έπειτα με κοίταξε ατάραχα και τα μάτια της ήταν γεμάτα με θλίψη και δάκρυα. «Προσπαθώ παιδί μου.

Μην σε αγχώνει όμως, θα ηρεμίσω κι εγώ κάποτε» μου ξεφώνισε και έσφιξε τα χείλη της γυρνώντας το κεφάλι της στη γωνιά. «Θα μοιραστώ μαζί σου αυτά που ζήσαμε με τον παππού σου. Ήταν τραγικά εκείνη τη μέρα. Όταν οι σειρήνες βούιζαν και ο κόσμος έτρεχε και ούρλιαζε, εμείς έπρεπε να φύγουμε από τον τόπο μας, όπως έκαναν όλοι τους. Δεν είχαμε ευκαιρίες, πήραμε ό,τι ήταν πιο πολύτιμο στο σπίτι. Εγώ πρόλαβα και άρπαξα κάποια κοσμήματα, χρήματα και φωτογραφίες. Μην φανταστείς και πολλά. Όσο για τον παππού σου, εκείνος ετοίμασε μια τσάντα, για τα ρούχα και τα αντικείμενα. Ο χρόνος ήταν λιγοστός για όλους, υπήρχαν και άνθρωποι που δεν έφτασαν να φύγουν και το κακό τους βρήκε». «Τουλάχιστον καταφέρατε να ξεφύγετε» Ψιθύρισα. «Ναι, η αλήθεια. Μετά πήραμε τα παιδιά και φύγαμε. Κατευθυνθήκαμε όλοι μας, με ένα πλήθος ανθρώπων και μια μεγάλη ουρά από αυτοκίνητα, σχεδόν ατελείωτη να προχωράει ξοπίσω μας προς την Δερύνεια. Πολλοί απ' αυτούς έφευγαν με τα αυτοκίνητά τους και πήγαιναν προς τις βάσεις» πρόσθεσε και δυσκολευόταν να συνεχίσει. Πέρασαν λεπτά, ώσπου να καταφέρει να ηρεμίσει. Εγώ δίσταζα να μιλήσω και συλλογίστηκα. Κοντοστάθηκα απότομα και κάθισα δίπλα της. Δεν ήξερα τι να πω, γι' αυτό την περίμενα να συνεχίσει....

Ο παππούς δεν ήταν μαζί μας για λίγο καιρό, γιατί κατατάχθηκε στο στρατό για να πολεμήσει. Έκτοτε, όταν έγινε η εισβολή, οι Τούρκοι κατάστρεφαν τα πάντα. Έτσι εμείς όταν προχωρούσαμε, καθώς δεν είχαμε κάπου να μείνουμε, πηγαίναμε σε χωριά και μας φιλοξενούσαν άνθρωποι στο σπίτι τους. Κατά τη διάρκεια του πολέμου, οι άνθρωποι στα χωριά ήταν φιλόξενοι και άφηναν τους πρόσφυγες να μείνουν στα σπίτια τους όσες μέρες χρειάζονταν, δίνοντας ακόμα και τα κρεβάτια τους. Όταν μας φιλοξένησαν, μας δάνεισαν ένα κρεβάτι για να κοιμηθούν η γιαγιά και ο θείος μου που ήταν τεσσάρων χρονών. Μείναμε εκεί μέχρι να καταλαγιάσει το κακό, ένα μήνα περίπου. Έφτασε η ώρα να φύγουμε και ήρθε κι ο παππούς πίσω από το στρατό και ενωθήκαμε όλη η οικογένεια. Ωστόσο, πήγαμε στη Λεμεσό, και περιμέναμε να τελειώσει ο πόλεμος για να πάμε στο σπίτι μας.

Κάθε φορά όταν το φεγγάρι έφεγγε θαμπά από τον ουρανό στη γη, το βλέπαμε και πεθυμούσαμε τον τόπο μας και τον νοσταλούσαμε. Περιμέναμε χρόνια για να πάμε πίσω, είχαμε πολλές ελπίδες και υπομονή. Δυστυχώς όμως τίποτα δεν έγινε από τότε και καρτερούμε χρόνια για την επιστροφή μας. Ξάφνου, μια μουσική γνωστή απ' το ραδιόφωνο του σπιτιού μας έφερε και πάλι πίσω στην πραγματικότητα. Ήταν ένα πολύ γνωστό τραγούδι, η γιαγιά το ήξερε και το τραγούδησε. Έλεγε «Τραγουδάω για μια πόλη, που 'χω μέσα στην καρδιά, τραγουδάω για μια πόλη, κόρη στην ακρογιαλιά. Χώμα που περπάτησα, γη που νοσταλγώ, χώμα που μ' ανάστησες. Αμμόχωστος».

Αφιερωμένο στη γιαγιά μου Ελένη, που ανέβηκε στους ουραμούς 9 μήνες πριν.

3° βραβείο: «Μια αλλιώτικη επανάσταση ενός Κυπρίου» Ραϊάν Από Ρούκπα, Γ5

Σηκώθηκε από το κρεβάτι! Έξω ήταν ακόμη νύκτα. Στάθηκε όρθιος, έκλεισε τα μάτια του και έσφιξε τα χείλη του. Έμοιαζε να έδινε τη δική του μάχη! Εδώ και καιρό τις περισσότερες νύχτες δεν μπορούσε να κοιμηθεί. Στο μυαλό του πάντα στριφογύριζε η «μεγάλη ιδέα» όπως ο ίδιος την αποκαλούσε. Τη μέρα εκείνη που όλοι οι απανταχού Έλληνες θα ενώνονταν σαν μια γροθιά, αποτινάσσοντας «ζυγούς και κατακτητές».

Σήμερα το είχε αποφασίσει. Θα ξεκινούσε επιτέλους τη δική του επανάσταση. Δεν τον

έπαιρνε άλλο. Ντύθηκε βιαστικά! Έβαλε το καλό του κοστούμι, που το φορούσε μόνο σε μεγάλα γεγονότα. «Σήμερα είναι η γιορτή μας», μονολόγησε και συμπλήρωσε «γιορτή για όλο τον Ελληνισμό». Κοίταξε τον εαυτό του μέσα από το γυαλί και χαμογέλασε, ενώ άρχισε να μουρμουρίζει κάτι που έμοιαζε με επετειακό τραγούδι του λαού για αγώνα!

Κοίταξε από το ψηλό του μπαλκόνι στο κέντρο της πόλης! Είδε τους ανακατεμένους εργάτες που κατευθύνονταν αμίλητοι, με σκυμμένα κεφάλια στις στάσεις των λεωφορείων, για να πάνε στις δουλειές τους. «Για σας είναι η σημερινή μέρα! Ξυπνήστε, επιτέλους!» Φώναξε με μια τρεμάμενη φωνή και ένα δάκρυ ξέφυγε από τα μάτια του.

Πήγε και κάθισε στο τραπέζι, κουβαλώντας μαζί του δυο άλμπουμ με παλιές φωτογραφίες και αποκόμματα εφημερίδων! Όλα μιλούσαν για διάφορους αγώνες των Ελλήνων, μέσα στο πέρασμα των αιώνων, για δυσκολίες και για κακουχίες. Μα στο τέλος, πάντα τα κατάφερναν. Όπως θα τα καταφέρουμε και τώρα, με την στήριξη και βοήθεια όλων μας.

Δεν ήθελε με τίποτα να απαρνηθεί τον μεγάλο του αγώνα, την ιδέα του «Δεν Ξεχνώ».

Σηκώθηκε, φόρεσε το καπέλο του και άνοιξε την πόρτα. Οι αγώνες δεν πρέπει να χαθούν. Η νέα γενιά των Κυπρίων πρέπει να πάρει πίσω ό,τι της ανήκει! Πρέπει να της κληροδοτήσουμε μια χώρα ενωμένη. Πρέπει να τη βοηθήσουμε! Τα βήματά του ήταν βαριά. Η καρδιά του δυνατή και γερή! Στα χέρια του κρατούσε δυο πλακάτ, πάνω στα οποία αναγράφονταν διάφορα συνθήματα, που καταδίκαιζαν την τουρκική εισβολή και την κατοχή.

Το ταξίδι για αφύπνιση των Κυπρίων και διεκδίκηση της απελευθέρωσης των κατεχομένων, άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά. Τα βάρη που κουβαλούσαν στις ψυχές τους οι απανταχού Έλληνες δεν υπήρχαν πια, είχαν λευτερωθεί! Οι πέντε έγιναν δέκα και οι δέκα, είκοσι. Ο δρόμος είχε πλημμυρίσει αυθόρμητα από κόσμο που ακολουθούσε τα βήματα του εβδομηνταπεντάχρονου ηλικιωμένου, που τους οδηγούσε. Είχαν εξαλειφθεί όλα τα παράσιτα της ιδιοτέλειας και της ματαιοδοξίας. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι πάλευαν μέσα τους με το θεριό που κουβαλούσαν, τους φόβους και τα πάθη τους. Ο εβδομηνταπεντάχρονος δεν πατούσε πια στη γη. Ο κόσμος που τον ακολουθούσε, είχε αποφασίσει πως δεν επρόκειτο να αφήσει τα αδέλφια, τους Κυπρίους ανά τον κόσμο να αγωνίζονται μόνοι τους, για μια ενωμένη πατρίδα. «Σε ευχαριστούμε που μας έδωσες ελπίδα», του είπαν με φωνή τρεμάμενη.

Η σκυτάλη τελικά είχε παραδοθεί! Ο αγώνας για μια αλλιώτικη επανάσταση έπαιρνε πλέον σάρκα και οστά...